

Notitie

Steller : S.Engelen
Team : Bestuur, strategie en bedrijfsvoering
Datum : 21 januari 2021
Onderwerp : Notitie participatieopbrengst RES Gemeente Oegstgeest
Zaaknr : Z/20/130711/278276

Participatieopbrengst RES Gemeente Oegstgeest

Onze leefomgeving verandert voortdurend. We schakelen van fossiele brandstoffen over naar duurzame brandstoffen. We bereiden ons hierop voor door in de regio een Regionale Energiestrategie (RES) vast te stellen. Dit kunnen gemeenten niet alleen. Dit doen we in regionaal verband binnen Holland Rijnland, een van de RES regio's. Voor deze RES is draagvlak nodig bij onze inwoners. Alle Holland Rijnland gemeenten hebben de afgelopen twee maanden een participatietraject doorlopen. Deze notitie is een weergave van de participatieopbrengst van de gemeente Oegstgeest en wordt gebruikt bij het opstellen van RES 1,0.

1. Participatie in Oegstgeest

In Oegstgeest kennen we op dit moment drie grote participatietrajecten: Regionale Energiestrategie (RES), Transitievisie Warmte (TVW) en de Omgevingsvisie. We proberen burgers niet te overvragen door dubbelingen in de trajecten te voorkomen. Voor de RES geldt dat opbrengsten van andere participatietrajecten die relevant zijn voor de RES mee worden genomen in deze notitie.

Voordat inwoners mee kunnen denken en doen met de RES moeten zij eerst geïnformeerd worden over de RES en de mogelijkheid tot participatie. Ons uitgangspunt is dat iedereen mee moet kunnen praten over ons energielandschap van de toekomst. Ook als burgers hier nog weinig vanaf weten. We hebben in onze communicatie steeds antwoord gegeven op de volgende drie vragen: Wat is de RES? Wat betekent dat voor mij? En waarom is het zo belangrijk hierover mee te praten?

Om inwoners te informeren en te wijzen op de mogelijkheid om mee te kunnen doen, hebben we de volgende middelen ingezet:

- Een RES pagina op de gemeentelijke website en op het Doe Mee platform van Oegstgeest (doemee.oegstgeest.nl);
- Actieve promotie van het Doe Mee platform;
- Digitale nieuwsbrieven;
- Meerdere krantenartikelen en interviews in de Oegstgeester Courant;
- Een duurzaamheidsspecial in de Oegstgeester Courant;
- Radio optreden en interviews van wethouders;
- Ansichtkaart naar ieder huishouden in Oegstgeest;
- Veel berichten op de social media kanalen van Oegstgeest;
- Meerdere mailacties naar deelnemers aan eerdere duurzaamheidsactiviteiten;
- Verspreiding via wijkverenigingen en belangenorganisaties.

We moeten helaas constateren dat ondanks de stevige inspanningen de participatieopkomst lager is dan gehoopt. Dit kan er mee te maken hebben dat dit onderwerp (nu) niet leeft onder bewoners, bedrijven en organisaties van Oegstgeest. Het kan zijn dat dergelijke lange termijn onderwerpen nu niet leven. De lage opkomst geldt namelijk ook de Transitievisie Warmte en wellicht ook voor de omgevingsvisie. Daarnaast hebben we te maken gehad met de maatregelen omtrent Covid19, waardoor de participatie enkel digitaal heeft kunnen plaatsvinden. Voor enquêtes geldt dat wij iedere keer veel inspanning moeten leveren om inwoners te bereiken en te enthousiasmeren om deel te nemen. We zien dat sommige gemeenten gebruik maken van een burgerpanel, waardoor het minder inspanning vergt van de organisatie, het aantal respondenten hoger ligt en de uitkomst representatiever is.

Ondanks de participatieopkomst lager is dan gehoopt, hebben wij voldoende input gekregen om een beeld te kunnen schetsen hoe er tegen de RES en de kanskaart aangekeken wordt.

2. Georganiseerde activiteiten in Oegstgeest

We hebben voor de participatie van de RES de volgende activiteiten georganiseerd:

i. **Enquête TVW / RES - 1 oktober 2020 tot 18 december 2020**

- De enquête heeft als doel een algemeen beeld op te halen hoe burgers tegen de energietransitie aankijken, hoe zij geïnformeerd willen worden en hoe zij mee willen doen. Deze enquête komt overeen met de regionale enquête RES v1, waarin de nadruk ligt op algemene informatie ophalen.
- Op de volgende onderdelen van de RES is er gereflecteerd: energie besparen, warmte, mobiliteit, lokaal eigendom.
- De enquête is ingevuld door 154 respondenten.

ii. **Webinar TVW voor inwoners - 27 oktober 2020**

- Het webinar heeft als doel om inwoners te informeren over de TVW en de energietransitie. Hierin is er ook stilgestaan bij de RES. Tijdens het webinar was er ruimte voor interactie tussen burgers en de gemeente.
- Op de volgende onderdelen van de RES is er gereflecteerd: energie besparen, warmte, mobiliteit, lokaal eigendom.
- Er waren 20 deelnemers en het is 45 keer teruggekeken via het Doe Mee Platform.

iii. **Webinar TVW voor ondernemers - 3 oktober 2020**

- Het webinar heeft als doel om ondernemers te informeren over de TVW en de energietransitie en met elkaar te spreken over de kanskaart van de RES.
- Op de volgende onderdelen van de RES is er gereflecteerd: energie besparen, zonne- energie, windenergie, warmte, mobiliteit, lokaal eigendom.
- Er waren 4 ondernemers en het is 18 keer teruggekeken via het Doe Mee Platform.

iv. **Subregionaal webinar RES Leidse regio - 4 november 2020**

- Dit webinar is gericht op de gemeente in de Leidse regio en geeft antwoord op de volgende vragen: Wat is de RES? Wat staat er in de RES Holland Rijnland? En wat betekent dit voor burgers?
- Op de volgende onderdelen van de RES is er gereflecteerd: zonne- energie, windenergie.
- Er waren 15 deelnemers uit Oegstgeest. Het webinar kon worden teruggekeken via het Doe Mee Platform.

v. **Regionale enquête RES v2 - 17 december 2020 tot 10 januari 2021**

- Deze enquête is een vervolg op de enquête v1, die ook regionaal in 13 gemeenten is uitgezet. Voor Oegstgeest is deze enquête een vervolg op de enquête TVW / RES. Deze enquête ging specifiek over zonne- en windenergie in de regio en in de eigen gemeente.
- Op de volgende onderdelen van de RES is er gereflecteerd: zonne- energie, windenergie, lokaal eigendom.

- De enquête is door 1400 respondenten ingevuld, waarvan 64 respondenten uit Oegstgeest (4,6%). Er is door bureau EMMA enkel een regionale analyse gemaakt en geen lokale analyse van Oegstgeest.

vi. Webinar Zon & Wind voor burgers – 13 januari 2021

- In dit webinar hebben we uitgelegd wat de RES en de kanskaart is. Vervolgens hebben we in groepjes de kanskaart besproken. Burgers konden aan de hand van deze kaart aangeven waar zij kansen of bedreigingen zagen.
- Op de volgende onderdelen van de RES is er gereflecteerd: zonne- energie, windenergie, mobiliteit, lokaal eigendom.
- Er waren 44 deelnemers. De opname en de onbeantwoorde vragen waren terug te vinden op het Doe Mee platform.

3. Participatieopbrengst Oegstgeest

De opbrengsten van de participatie zijn opgesplitst in een algemeen beeld over de houding van participanten t.o.v. de energietransitie en een concreet beeld over de kanskaart.

Algemeen beeld t.o.v. de energietransitie

- Een groot deel van alle participanten maakt zich (erg) zorgen over klimaatverandering en voelt zich hier verantwoordelijk voor. Ze zijn overwegend positief tegenover de energietransitie.
- Een erg groot deel van alle participanten vinden het belangrijk dat energie beschikbaar en betaalbaar is en het opwekken van duurzame energie geen schade veroorzaakt aan de natuur, het milieu en het klimaat. Zij maken zich hier zorgen over.
- Een kleine groep van alle participanten gelooft niet in de energietransitie of vindt dat we nu (nog) geen maatregelen moeten nemen.
- De helft van de respondenten van de enquête wil graag betrokken worden bij duurzaamheidsprojecten. De ene helft door vooraf input te geven en de andere helft door te reageren op een concreet plan. Een kwart van de respondenten wil enkel geïnformeerd worden en het overige deel wil niet mee doen in het participatieproces.
- Twee derde van de respondenten van de enquête vindt het belangrijk om hun huis aardgasvrij te maken omdat dit beter is voor het milieu. De helft daarvan vindt het ook belangrijk om kosten te besparen of te investeren in de waarde van het huis. Daarnaast heeft een derde van de respondenten van de enquête al maatregelen genomen om aardgasvrij te wonen of is van plan dit op korte termijn te doen.
- Iets minder dan de helft van de respondenten van de enquête is bekend met duurzaamheidsmaatregelen die ze zelf kunnen nemen, zoals gezamenlijke inkoop zonnepanelen of energiecoaches. Een grote groep is hier (nog) niet bekend mee.

Concreet beeld t.o.v. de kanskaart

In de Regionale enquête RES v2 en het webinar Zon & Wind hebben inwoners hun mening over de kanskaart kunnen geven. Deze kanskaart is te vinden in bijlage 2. Er is gevraagd welke zoekgebieden zij als voorkeur hebben of als belemmering zien. Ook vroegen we of er kansrijke gebieden zijn die nog niet op de kaart staan.

- In het webinar zijn er drie groepen gemaakt van gemiddeld tien mensen. De eerste groep dacht vooral in kansen, de tweede groep zag naast kansen ook belemmeringen en in de derde groep werd er vooral gekeken naar de belemmeringen en alternatieven buiten Oegstgeest om. Dit komt mede doordat nog niet alle gevolgen voor de keuzes duidelijk zijn.
- Een breed gedragen standpunt van de participanten is dat er geen windenergie mogelijk is in Oegstgeest. Dit komt door het gebrek aan ruimte. Windmolens komen namelijk te dicht bij woningen te staan of het gaat ten koste van het al weinig beschikbare groen (natuur- en recreatiegebieden) dat Oegstgeest kent.

- Voor zonne-energie in Oegstgeest zien participanten wel kansen: met name langs de bestaande infrastructuur (a44 en spoorwegen) en op daken van woningen en gebouwen op bedrijventerreinen. Daarnaast worden parkeerterreinen als kansrijk voor zonne-energie beschouwd. Hierbij kan gedacht worden aan grote parkeerterreinen van bijvoorbeeld bedrijventerreinen, sportgebieden en winkelcentra.
- Ook voor zonne-energie geldt dat het uitgangspunt is dat het niet ten koste mag gaan van natuur- en recreatiegebieden. Park Landskroon en kasteel Endegeest zijn daarom niet geschikt voor zonneweiden.
- Er bestaat bij een deel van de participanten onzekerheid over de energiebronnen en de werking ervan. Niet iedereen is overtuigd dat zonne- en windenergie de juiste duurzame bron is op dit moment. Een groot deel van de respondenten geeft aan dat de gemeente moet blijven onderzoeken naar andere en nieuwe duurzame bronnen.
- Ten slotte geeft een deel van de respondenten aan dat de gemeente een voorbeeldrol moet nemen in de energietransitie.

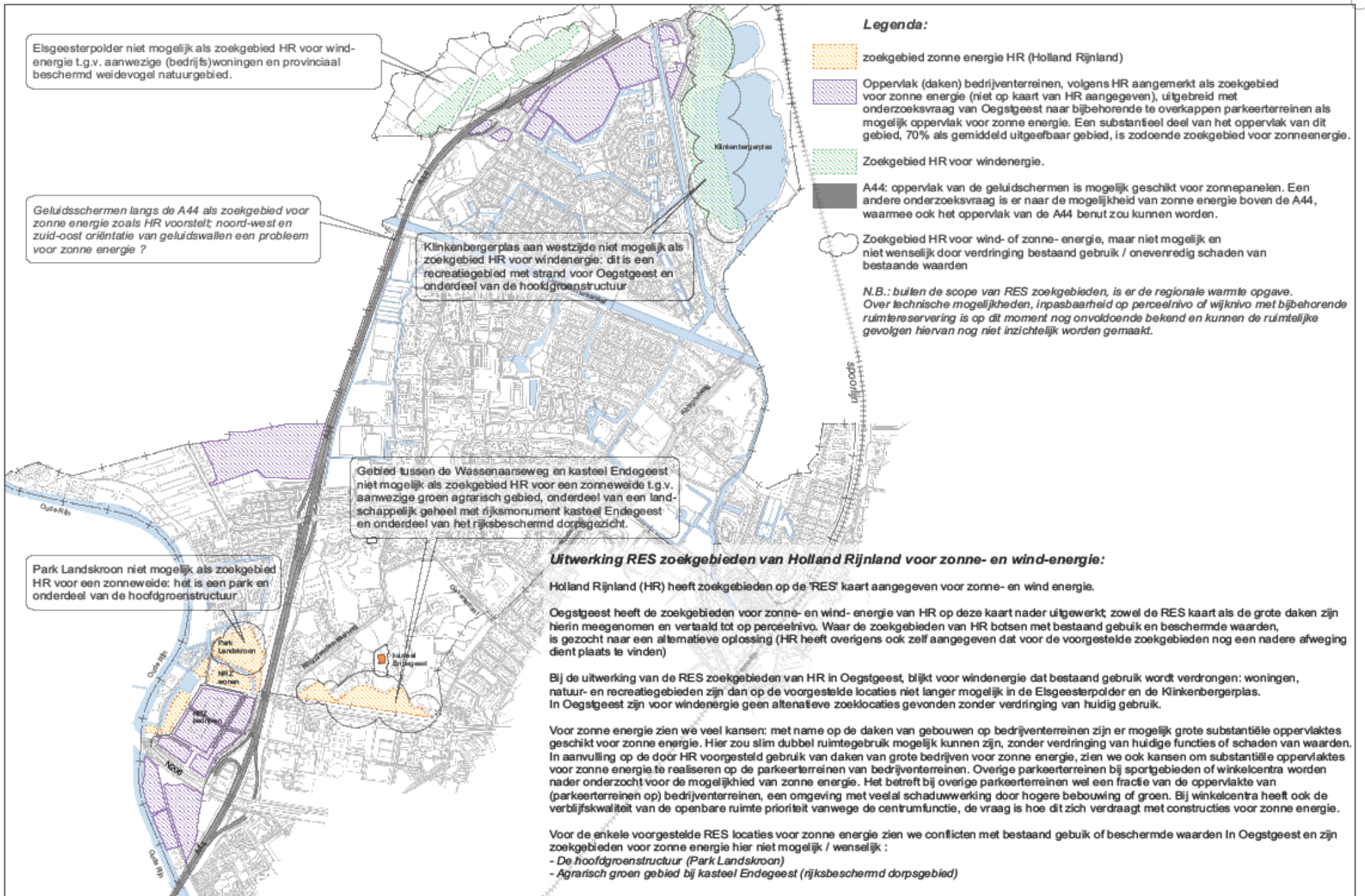
4. De Oegstgeester kansenkaart

De participatieopbrengst en de kansenkaart zijn integraal besproken en verwerkt door de ambtelijke organisatie. Hierbij hebben we ook gekeken wat we Holland Rijnland nog mee kunnen geven met betrekking tot de kansenkaart. Dit heeft geresulteerd in de Oegstgeester kansenkaart. Op deze kaart zijn de participatieopbrengsten en de analyse van de organisatie voor Oegstgeest verwerkt. Concreet betekent dit dat de Oegstgeester kansenkaart laat zien welke voorkeuren, belemmeringen en kansen er worden gezien voor Oegstgeest. De Oegstgeester kansenkaart is te vinden in bijlage 1.

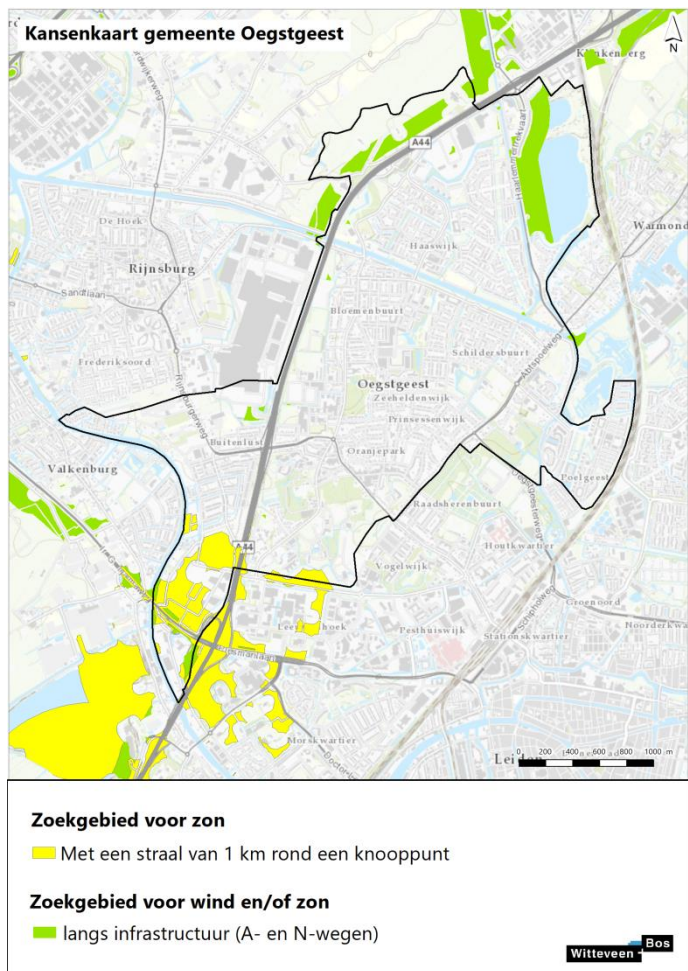
Bijlagen

1. De Oegstgeester kansenkaart
2. Kansenkaart Holland Rijnland, ingezoomd op Oegstgeest.

Bijlage 1: Oegstgeester kansenkaart

Bijlage 2: Kansenkaart Holland Rijnland, ingezoomd op Oegstgeest.

N.B. Dit is de kansenkaart van Holland Rijnland, ingezoomd op de gemeente Oegstgeest. De kansenkaart laat zien waar volgens Holland Rijnland in Oegstgeest mogelijkheid bestaat om wind- of zonne-energie een plaats te geven. Het is gebruikt als vertrekpunt om met inwoners en betrokkenen uit Oegstgeest in gesprek te gaan. De opbrengst hiervan is verwerkt in deze notitie en in de Oegstgeester kansenkaart, te vinden in bijlage 1.